

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Пелагия Мих. Терзийска – преподавател в ЮЗУ "Неофит Рилски",
Благоевград

Относно: дисертационен труд на тема „ИНОВАТИВЕН МОДЕЛ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ НА НАУКА ПРИ УЧЕНИЦИ С ДИСЛЕКСИЯ” за присъждане на образователната и научна степен "доктор" в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика, научна специалност: Специална педагогика

Автор: Атанасиос Теодорос Влахос

Научен ръководител: доц. д-н Милен Замфиров Замфиров

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № РД 38-4/07.01.2019 на ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски”, както и на решение на научното жури по процедурата.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Атанасиос Теодорос Влахос е докторант в редовна форма на обучение по специалност „Специална педагогика“ в катедра „Специална педагогика и логопедия” на СУ “Св. Климент Охридски”. Процедурата и представеният комплект от документи е съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на Софийски университет „Св. Климент Охридски”.

Изборът на темата съответства на научните интереси и изследователски търсения на докторант Влахос.

2. Актуалност на тематиката

Един от водещите проблеми на всяка образователна институция е проблемът за качеството на обучение и в този контекст за качеството на преподаване и постиженията на обучаваните и възпитавани субекти на различна възраст, включително и на тези които имат специални образователни потребности. Сред тях са и децата с дислексия, чийто брой в училище нараства.

В образователното пространство актуалността на разглежданата от докторант Атанасиос Влахос проблематика се свързва с необходимостта от изследване на възможностите за реализиране на ефективно обучение, от проучване на най-добрите условия за преподаване, насочено към преодоляване на проблемите на учениците с дислексия в процеса на усвояване на знания по природни науки.

Разработването на модел, включващ подходи, методи, средства и дейности с помощта на който да се оптимизира преподаването на наука е от съществено значение. Това обуславя значимостта и актуалността на темата на дисертационното изследване.

3. Представяне на труда и оценка на съдържанието

В предложения дисертационен труд са изпълнени изискванията към педагогически изследвания с теоретичен и експериментален характер. Трудът отговаря на критериите за подобна разработка на такова научно равнище. Изследването е построено на добра концептуална основа.

Дисертацията съдържа 156 страници основен текст, 14 страници литература и 50 страници приложения. Литературата включва 127 автора на английски език, 6 на гръцки език и 7 интернет източника.

Дисертационният труд е разработен в увод, три глави, заключение, приноси и предложения, списък на използваната литература и приложения.

В увода е направена е подробна обосновка на избраната тема и на научната теза. Аргументирано се представя значимостта на избрания инструментариум на изследването.

В първа глава се прави теоретичен преглед на специфичните нарушения в ученето и „най-разпространените“ дефиниции за дислексия. Акцент се поставя върху изследвания, насочени към използването на алтернативни начини за преподаване, обучение и изследване на ученици с дислексия в областта на учебната дисциплина физика. Специално място се отделя на обучението по този учебен предмет в гръцката образователна система. Посочват се възможности за оценка на постиженията на учениците с дислексия по физика в гръцкото

училище. Подчертава се значимостта на използването на концептуални карти в процеса на усвояване и разбиране на основните понятия по физика. Тези карти се разглеждат като възможност за адаптация на учебното съдържание в съответствие с възможностите на учениците със специфични нарушения на ученето.

Втора глава представя дизайна на изследването. Коректно и точно са формулирани целта и задачите, предмета, обекта, хипотезата и методите на изследване. Посочен е контингентът на изследване – ученици с дислексия на възраст между 12 и 15 години, предимно от остров Корфу, обучаващи се в интегрирани класове. Броят на изследваните лица е достатъчен (60), разпределени в експериментална и контролна група. Докторант Влахос дава възможност на всеки от учениците да участва в изследването най-малко чрез два теста.

В тази глава вниманието се насочва и към преподаване на учебните дисциплини химия и биология. Акцент се поставя върху използваните в учебния процес концептуални карти за учениците с дислексия. Адаптирането на знанията за тези ученици предполага използването на мултисензорни учебни методи. Представена е примерна концептуална карта (графика) на състоянията на веществата по учебната дисциплина химия; графики на концептуални карти за органите на човешката дихателна система по учебната дисциплина биология; концептуална карта на закона на Ом и др. Описани са процедурите за тяхното използване. Докторант Влахос подчертава значимостта на реализираното анкетно проучване с учители, които преподават или са преподавали на ученици с дислексия. Заедно с анкетната карта в изследването са използвани и листове за оценка на учениците.

Резултатите от експерименталното изследване са представени в глава трета. Най-напред е направен анализ на листовите за оценка на учениците. Резултатите, получени чрез софтуерния пакет IBM SPSS Statistics са представени в таблици и графики. Таблица 1 отразява резултати от лист за оценка без концептуални карти, а таблица 2 експериментални резултати от лист за оценка, съдържащ концептуални карти. В таблица 3 и 4 е представен дескриптивен

анализ на лист за оценка съответно с или без концептуални карти. В тази глава е представена организацията на анкетното проучване, описанието на анкетната карта и анализът на резултатите. Същите са визуализирани чрез графики и това дава възможност за по-лесното им възприемане и интерпретиране.

Направеното изследване потвърждава допуснатите хипотези. Убедително се доказва, че листове за оценка, съдържащи концептуални карти предоставят допълнителна помощ на учениците с дислексия при разбирането на учебното съдържание по различни учебни предмети от природонаучния цикъл – физика, химия и биология.

Приноси

Посочени са теоретични и практически приноси, чиято формулировка се нуждае от прецизиране.

Преценка на публикациите: Публикациите на докторант Влахос са достатъчни – 7 на брой. От тях шест са в сборници от конференции в България и Гърция и една публикация в списание. Пет от публикациите са в съавторство с научния ръководител.

Автореферат

Авторефератът съответства на дисертационния текст и го представя по обобщен начин.

Препоръки и бележки:

1. Събран е емпиричен материал, който предполага по-задълбочен качествен анализ.
2. При посочване на литературни източници на гръцки език е добре след това да се напише името на автора на латиница и преведе заглавието на публикацията на английски език.

Въпроси:

1. Смятате ли, че подобни концептуални карти могат да се използват при обучението на ученици с дислексия по други учебни дисциплини освен физика, химия и биология?
2. Кое би затруднило използването на концептуални карти от учителите?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представеният дисертационен труд, разработен от докторант Атанасиос Влахос, отговаря на изискванията, които се предявяват към разработки за придобиването на образователната и научна степен „доктор”.

На основата на очертаните достойнства на труда и приносите на автора, давам положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Атанасиос Влахос в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Специална педагогика“

17.02.2019 г.

Рецензент:.....

Доц. д-р Пелагия Терзийска